

220

2232-2243

IV. A család és az Ország

2232 A családi kötelek jelentősek, de nem mindentől függetlenek. Ahogy a gyermek növekszik érettsége és emberi, lelki önállósága felé, úgy világosodik és erősödik Istentől kapott, sajátos hivatása. A szülők tartsák tiszteletben ezt a meghívást, és segítsék gyermekeik választását a hívás követésében. Meggyőződésünknek kell lennie, hogy a keresztyén első hivatása Jézus követése: "Aki apját vagy anyját jobban szereti, mint engem, nem méltó hozzám, és aki fiát vagy lányát jobban szereti, mint engem, nem méltó hozzám" (Mt 10,37).

2233 Jézus tanítványává válni annyit jelent, mint elfogadni az Isten családjához tartozás meghívását, az Ő életmódja szerinti életet: "Aki teljesíti mennyei Atyám akaratát, az nekem mind testvérem, nővérem és anyám" (Mt 12,50).

A szülők fogadják el és örömmel és hálaadással tartásuk tiszteletben a meghívást, amellyel az Úr egy gyermeküket arra hívja, hogy a mennyek országért vállalt szüzességben, az Istennek szentelt életben vagy a papi szolgálatban kövesse Őt.

V. Elöljárók a polgári társadalomban

2234 Isten negyedik parancsolata elrendeli, hogy tiszteljük mindazokat, akik Istentől a mi javunkra hatalmat kaptak a társadalomban. Megvilágítja mind a hatalmat gyakorlók, mind az annak előnyeiből részesülők kötelességeit.

A POLGÁRI ELÖLJÁRÓK KÖTELESSÉGEI

2235 Aki valamilyen hatalmat gyakorol, szolgálatként kell gyakorolnia. "Aki nagyobb akar lenni köztetek, legyen a szolgátok" (Mt 20,26). A hatalom gyakorlását erkölcsileg isteni eredete, értelmes természete és sajátos tárgya szabályozza. Senki sem parancsolhat és nem vezethet be olyan dolgot, ami a személyek méltósága és a természetes törvény ellen való.

2236 A hatalom gyakorlása az értékek igaz hierarchiájának megmutatására irányul, hogy mindenki szabadságának és felelősségének gyakorlását megkönnyítse. Az előljárók az osztó igazságosságot bölcsességgel gyakorolják, figyelembe véve az egyes emberek szükségleteit és hozzájárulását, az egyetértést és a békét keresve. Vigyázzanak arra, hogy az általuk hozott szabályok és rendelkezések ne vigyenek a személyes érdek és a közösségi érdek szembeállításának kísértésébe.

2237 A politikai hatalom köteles tiszteletben tartani az emberi személy alapvető jogait. Emberségesen szolgáltasson igazságot, mindenki -- különösen a családok és a kisemmizettek -- jogainak tiszteletben tartásával.

Az állampolgársághoz kapcsolódó politikai jogokat a közjó követelményeinek megfelelően lehet és kell megadni; ezeket törvényes és arányos indíték nélkül a politikai hatalom nem függesztheti föl. A politikai jogok gyakorlása a nemzet és az emberi közösség közjávára rendeltetett.

A POLGÁROK KÖTELESSÉGEI

2238 Akik a hatalom alá vannak rendelve, úgy tekintsék fölötteseiket, mint Isten képviselőit, akiket Ő ajándékainak gondnokaivá rendelt: "Engedelmeskedjete az Úr iránti szeretetből minden emberi hatalomnak (...). Szabad emberként éljete, de a szabadságot ne a gonoszság takarójának használjátok, hanem Isten szolgálói legyete" (1Pt 2,13.16). Lojális együttműködésük együtt jár azzal a joggal, néha kötelességgel, hogy tiltakozzanak az ellen, ami megítélésük szerint a személyek méltóságára és a közösség javára nézve ártalmasnak látszik.

2239 Az állampolgárok kötelessége, hogy a társadalom java érdekében nyújtsanak segítséget a polgári hatalomnak az igazság, az igazságosság, a szolidaritás és a szabadság szellemében. A haza szeretete és szolgálata a hála kötelességéből és a szeretet rendjéből következik. A törvényes hatóságok iránti alárendeltség és a közjó szolgálata megkívánja az állampolgároktól, hogy betöltsék szerepüket a politikai közösség életében.

2240 A hatóságok iránti alárendeltséggel és a közjó érdekében vállalt közös felelősséggel együttjár az adófizetésnek, a szavazati jog gyakorlásának és az ország védelmének erkölcsi kötelessége:

"Adjátok meg mindenkinek, ami jár neki: akinek adó, annak adót, akinek vám, annak vámot, akinek hódolat, annak hódolatot, akinek tisztelet, annak tiszteletet" (Róm 13,7).

"A keresztények saját hazájukban laknak, de mint telepések; polgárként részt vesznek a közügyekben, de függetlenek tőlük, mint az idegenek (...). Engedelmeskednek a főnálló törvényeknek, és életmódjuk meghaladja a törvényeket. (...) Ily fontos helyre állította őket Isten, melyet nem szabad elhagyniuk."

Az Apostol buzdít, hogy imádkozzunk és adjunk hálát a királyért és mindazokért, akik hatalmat gyakorolnak, "hogy békés, nyugodt életet élhessünk, szentségben és tisztességben" (1Tim 3,2).

2241 A lehetőség határain belül a gazdagabb országok tartoznak befogadni az idegent, aki biztonságot és alapvető megélhetést keres, amit szülőföldjén nem találhat meg. A közhatalom tartsa tiszteletben a természetes jogot, amely a vendéget a befogadó oltalma alá helyezi.

A politikai hatóságok a rájuk bízott közjó érdekében a bevándorlási jog gyakorlását különböző jogi feltételekhez köthetik, különösen azért, hogy a bevándorlókat kötelezik bizonyos dolgokra a befogadó országgal szemben. A bevándorlónak hálával tiszteletben kell tartania a fogadó ország anyagi és szellemi hagyományait, engedelmeskedjék törvényeinek és járuljon hozzá a terhek viseléséhez.

2242 Az állampolgárt lelkiismerete kötelezi arra, hogy ne engedelmeskedjék a polgári hatóságok előírásainak, amikor ezek ellenkeznek az erkölcsi rend követelményeivel, a személyek alapvető jogaival és az Evangélium tanításával. A polgári hatóságokkal szembeni engedetlenséget -- amikor a hatóságok követeléseik ellenkeznek a helyes lelkiismerettel -- az Isten szolgálata és a politikai közösség szolgálata közötti megkülönböztetés igazolja. "Adjátok meg a császárnak, ami a császáré, és Istennek, ami

az Istené" (Mt 22,21). "Inkább kell engedelmeskedni Istennek, mint az embereknek" (ApCsel 5,29).

Amikor a polgárokat egy olyan közhatalom nyomja el, amely túllépi hatáskörét, ne tagadják meg azokat a dolgokat, amiket a közjó tárgyilagosan nézve megkíván; de szabadon védhetik saját jogaikat és polgártársaik jogait az ilyen hatalom visszaéléseivel szemben, mindenesetre tiszteletben tartva azokat a határokat, amelyeket a természetes törvény és az evangéliumi törvény szab meg.

2243 A politikai hatalom elnyomásával szembeni ellenállás törvényesen csak akkor nyúlhat fegyverhez, ha az alábbi föltételek együttesen megvannak:

1. az alapvető emberi jogokat bizonyosan, súlyosan és huzamosan megsértik;
2. megkíséreltek minden más megoldást;
3. súlyosabb zavargások provokálása nélkül
4. megalapozott remény van a sikerre;
5. jobb megoldásokat ésszerűen lehetetlen várni.